

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060210

DOM
2015-01-20
Stockholm

Mål nr
M 4833-14

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljööverdomstolen, dom 2014-04-22 i mål nr M 1156-14, se bilaga A

KLAGANDE

Uhres Gräv & Transport
Råshult 120
598 94 Vimmerby

Ombud: J N

MOTPART

Länsstyrelsen i Kalmar län
391 86 Kalmar

SAKEN

Förbud att bryta material på fastigheten X i Västerviks kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1179929

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Uhres Gräv & Transport (bolaget) har i första hand yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, ska upphäva länsstyrelsens beslut. I andra hand har bolaget yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska undanröja underinstansernas avgöranden och visa målet åter till länsstyrelsen. Vidare har bolaget yrkat, för det fall överklagandet bifalls, att Mark- och miljööverdomstolen ska förordna om att genomförandetiden enligt 9 kap. 43 § plan- och bygglagen ska räknas från dom i målet.

Länsstyrelsen i Kalmar län (länsstyrelsen) har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Bolaget har åberopat samma omständigheter som i mark- och miljödomstolen med i huvudsak följande tillägg. Beslutet att förbjuda verksamheten är närmast att jämställa med ett återkallande av det beviljade marklovet. Gynnande förvaltningsbeslut vinner negativ rättskraft och får som huvudregel inte återkallas. Vidare har någon kommunikation inte skett med bolaget innan beslutet om förbud fattades. Det får anses innebära att samråd inte skett och att länsstyrelsens beslut rätteligen borde ha grundats på 26 kap. 9 § andra stycket miljöbalken istället för bestämmelsen i 12 kap. 6 § miljöbalken. Innebörden av det lagakraftvunna marklovet har inte kommenterats av underinstanserna. Bolaget har inte informerats om att tillstånd kan krävas utifrån annan lagstiftning. Istället angav marklovshandläggaren att det inte förelåg något hinder mot att påbörja arbetena eftersom marklov lämnats och länsstyrelsen inte haft något att invända.

Länsstyrelsen har i huvudsak anfört följande. Miljöprövningsdelegationen avslog den 13 december 2010 ansökan om tillstånd för täktverksamhet på fastigheten X på grund av att ett delområde är klassat som riksintresse för naturvård, klass 1. Mark- och miljödomstolen avslog den 27 oktober 2011 överklagande av det beslutet. Under hösten 2013 konstaterades att material fortfarande bröts i täkten trots att

tillståndet upphört att gälla varefter ytterligare brytning förbjöds. Bolagets efterföljande anmälan om samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken om husbehovstäkt avser samma område som det som redan överprövats och länsstyrelsen beslutade om det aktuella förbudet. Marklovet är inte föremål för nu aktuell prövning. Marklovet är vidare utformat som en tjänsteanteckning vilket gör att rättskraften i det är otydlig. Planhandläggarna på länsstyrelsen har inte fått marklovsärendet för yttrande. Även om så hade varit fallet så yttrar sig inte länsstyrelsen i sådana ärenden eftersom länsstyrelsen är överprövningsmyndighet vid ett eventuellt överklagande.

ÖVRIGA YTTRANDE I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Miljö- och byggnadsnämnden i Västerviks kommun (nämnden) har yttrat sig och anfört i huvudsak följande. Det gynnande marklovet har inte återkallats av nämnden och förbudet att bryta material är ett fristående beslut. Den negativa rättskraften kan inte bedömas utifrån annan lagstiftning än plan- och bygglagen och resonemanget om rättskraft är därför inte tillämpligt på beslutet om förbud att bryta nytt material.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Frågan i målet är vilken betydelse ett beviljat marklov enligt plan- och bygglagen (2010:900), PBL, har vid en prövning enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Av 1 kap. 3 § första stycket miljöbalken följer att i fråga om verksamhet som kan orsaka skada eller olägenhet för människors hälsa, miljön eller andra intressen som skyddas enligt miljöbalken tillämpas utöver balken även bestämmelser i annan lag.

I förarbetena till miljöbalken framhölls att i sådana fall då en verksamhet som kan regleras med stöd av balken också faller inom ramen för annan lagstiftning brukar inte syftet med den andra lagens regler i första hand vara att reglera frågor som omfattas av miljöbalken. Förekomsten av andra bestämmelser innebär alltså inte med någon automatik att balkens regler inte ska tillämpas. Tvärtom innebär den föreslagna

ordningen att andra lagar gäller parallellt med miljölagstiftningen. Den prövning som sker enligt de olika lagarna har olika huvudsakliga syften och det är alltså normalt inte fråga om någon dubbel prövning av en ansökan i den meningen att samma sak är avsedd att prövas vid två eller flera tillfällen (prop. 1997/98:45 I s. 191).

Beträffande plan- och bygglagens förhållande till miljöbalken intog man redan vid tillkomsten av äldre plan- och bygglagen (1987:10) den principiella ståndpunkten att varken en detaljplan eller ett bygglov enligt lagen skulle innebära att en markägare fritogs från ansvaret att skaffa tillstånd enligt andra författningar. Detta system behölls när miljöbalken kom till (se prop. 1985/86:1 s. 107 f. och prop. 1997/98:90 s. 157 f.).

Ovan nämnda förarbetsuttalanden visar att en prövning enligt plan- och bygglagen respektive miljöbalken är två parallella förfaranden. Ett beviljat marklov enligt PBL innebär således inget hinder att vid prövning enligt 12 kap. 6 § miljöbalken förbjuda en verksamhet. Mark- och miljööverdomstolen delar mark- och miljödomstolens bedömning att den anmälda verksamheten ska förbjudas. Inte heller i övrigt har det framkommit skäl att ändra det överklagade avgörandet. Bolagets överklagande ska därför avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Anna Tiberg, tekniska rådet Maria Lotz, hovrättsrådet Margaretha Gistorp och tf. hovrättsassessorn Joel Björk-Werner, referent.

Föredragande har varit Lisa Forsberg.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2014-04-22
meddelad i
Växjö

Mål nr M 1156-14

KLAGANDE

Uhres Gräv & Transport
Råshult 120
598 94 Vimmerby

Ombud: J N

MOTPART

Länsstyrelsen Kalmar län
391 86 Kalmar

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen Kalmar läns beslut 2014-01-08 i ärende nr 525-8990-13, se bilaga 1

SAKEN

Förbud att bryta material på fastigheten X, Västerviks kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 284642

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: mmd.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-16:30 -

BAKGRUND

Uhres Gräv & Transport (bolaget) anmälde till länsstyrelsen samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken schaktning av grus och sten på fastigheten X i Västerviks kommun. Syftet med åtgärden är iordningställande av tomt för byggande av industrifastighet.

Länsstyrelsen förbjöd den 8 januari 2014 den anmälda verksamheten, se bilaga 1.

Bolaget har överklagat länsstyrelsens beslut.

YRKANDEN M.M.

Bolaget yrkar att mark- och miljödomstolen ska upphäva länsstyrelsens beslut.

Som grund för överklagandet anför bolaget bland annat följande. Miljö- och byggnadsnämnden i Västerviks kommun beviljade den 14 juli 2013 bolaget marklov avseende schakt för en industribyggnad på fastigheten Västervik X. Genom beslut den 11 november 2013 förbjöd nämnden bolaget med omedelbar verkan att bryta ytterligare material på fastigheten. Beslutet överklagades inte av bolaget som i stället valde att enligt 12 kap. 6 § miljöbalken samråda med länsstyrelsen.

Länsstyrelsen har förbjudit verksamheten med hänvisning till att det skulle vara fråga om täktverksamhet och inte förberedande markarbeten för anläggande av en industribyggnad.

I förarbetena till den tidigare naturvårdslagen (SOU 1962:36 s. 294 och prop. 1964:148 s. 74) uttalas att uttag som huvudsakligen sker för att bereda plats åt annan verksamhet inte utgör täkt. Någon ändring härvidlag har genom miljöbalkens ikraftträdande inte synes varit åsyftad (prop. 1997/98:45, del 2, s. 145 ff.).

Till täkt räknas sålunda inte nu aktuella schaktningsarbeten som syftar till att bereda plats för en industribyggnad (jfr MÖD 2008:5). Dessutom föreligger ett lagakraftvunnet marklov. Det bör särskilt erinras om att innan marklovet meddelades gavs länsstyrelsen möjlighet att yttra sig, men avstod uppenbarligen från detta.

Mot denna bakgrund – och då något särskilt miljötillstånd till schaktningsarbetena inte krävs – ska länsstyrelsens beslut upphävas.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolens bedömning

Mark- och miljödomstolen instämmer i länsstyrelsens bedömning att den anmälda verksamheten (förberedande markarbeten) ska förbjudas. Anledningen är att, som länsstyrelsen angivit, den anmälda åtgärden utgör ett betydande ingrepp i ett område av riksintresse för naturvård och att det inte är möjligt att genom försiktighetsåtgärder förhindra eller begränsa skadan på naturmiljön i tillräcklig utsträckning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV27)

Överklagande senast den 13 maj 2014.

Urban Lund

Bertil Varenius

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Urban Lund, ordförande, och tekniska rådet Bertil Varenius.